

I Ernst Westerlunds sällskap

Februari 2015, nr 76

*****

Ur innehållet:

Sid.2 Kallelse till årsmötet. Berättarkväll. **Sid.3** Ordföranden har ordet. **Sid.4** Storliensresan 2015. **Sid.5** Storliensektionen 10 år. **Sid.6-9** Verksamhetsberättelse 2014. **Sid.10** Balansräkning 2014. **Sid.11** Resultaträkning 2014. **Sid.12** Preliminära verksamheter 2015. **Sid.13-16** Johan Bojers berättelse översatt från norska. **Sid.17** Släktnöte 14-15/5 2015. **Sid.18** Betydelsfulla ord om skidlöpningen av EW. **Sid.19** Förklaring till forskarmöda. Öppet hus för nya medlemmar m.fl. **Sista sidan** Konstutställning i påskveckan i Westerlundska gården.

Kallelse och välkommen till Westerlundsällskapets

Å R S M Ö T E

Tisdagen den 17 mars kl 18.00

på Restaurang Krydda, Enköping (ingång från Östra Ringgatan).

Supe: Lax med gräslökssås, duchessepotatis, ett glas vin, kaffe och kaka.

Pris: 150 kr.

Årsmötesförhandlingar. Deltagande i årsmötet kostar inget!

Utdelning av årets Westerlunds bägare.

Kvällens gäst: Med dr Nina Cavalli-Björkman, överläkare på Onkologkliniken, Akademiska sjukhuset, talar om :
“Modern cellgifts- och strålbehandling”.

Bindande anmälan senast den 9 mars till Sparbankens växel, tel 0171-85300

eller per epost till Ann-Katrin Ohlson: ann-katrin@ohlsons.se

---

Ernst Westerlund – aktivitetsdoktorn

En föregångare till arbetsterapi och aktivitet på recept.

Hans Jonsson, docent, universitetslektor och leg arbetsterapeut, Karolinska Institutet, berättar om hur han ser på Ernst Westerlunds idéer.

Onsdagen den 15 april kl 19.00 i Westerlundska gården, Kyrkogatan 29.

Entre: 40 kr vilket inkluderar förfriskningar.

Anmälan **10 mars** till **senast** den **13 april** på tel: 076-632 49 34

epost : mairehelena@spray.se

Ordföranden har ordet

I drygt 25 år jag har haft glädjen att delta i arbetet i ett litet fåmansföretag, som det moderna begreppet lyder. Bland det första vi lärde oss av vår ekonomiske rådgivare då vi var nybörjare och väldigt "gröna" var att så snabbt som möjligt efter verksamhetsårets slut inventera lagret och göra bokslut.

Detta för att kunna lägga det gamla bakom oss och ägna all kraft åt nuet och det som kommer, det som ligger framför oss.

I överförd betydelse kan vi tänka på samma sätt inom Westerlund-sällskapet. Vi gjorde en hel del förra året för att manifesteras att det var 30 år sedan vårt Sällskap bildades och vi nådde ut också till många icke medlemmar med vår verksamhet. Nu finns nya saker att ta tag i och saker att fortsatt försöka hålla god kvalitet på.

Nu inför sammanställning av verksamhetsberättelse och ekonomiska rapporter för år 2014 inom Westerlundsällskapet har styrelsen kunnat konstatera att vi hade betydligt fler deltagare i de guideade visningarna än 2013. I vår så kallade "Besöksbok" på kontoret har vi räknat samman inte mindre än 49 olika guidningar med 953 deltagare under året. Cirka 10000 kr mer gav det i intäkter för Sällskapet.

Icke desto mindre blir det en liten förlust i verksamheten 2014, dels på grund av jubileumskostnader, dels på grund av nytrycket av Stina Palmborgs bok om Dr Westerlund. Men böckerna som vi nu har till försäljning kommer att räcka några år och ge oss pengar tillbaka.

Jag har flera gånger tidigare via denna spalt vädjat till er medlemmar att höra av er om och när ni vill vara med mer aktivt i Westerlundsällskapets verksamhet. Denna vädjan är alltid aktuell. Just nu har vi ingen fart alls på arkivgrupp och forskargrupp. Husgruppen, som svarar för bl a att flytta ut och plocka in trädgårdsmöblerna, kan behöva förstärkning. (Obs! Vi ansvarar inte för trädgården. Det gör Parkförvaltningen.) Servicegruppen, som jobbar med sommarkaféet och andra serveringar, behöver alltid påfyllning. Guidegruppen har också plats för fler. Just nu genomför vi för övrigt en rad träffar för guiderna där vi diskuterar vad som är viktigast att berätta när vi tar emot grupper som vill veta mer om Dr Westerlund.

Så ring gärna på min telefon, 0707- 14 88 05 eller
eposta: kerstin.maurd@hotmail.com.
Kerstin Maud

”Till Storlien i dr Westerlunds spår”

Att uppleva Storlien under försommartid med den rika blomsterfloran och den storslagna naturen, det var ett bra recept även på dr Westerlunds tid. Luftgästerna blev ordinerade att gå längs Blomsterstigen upp mot Ernst-kumlet och Vindarnas tempel, men inte längre än EW hade föreskrivet. Då det fanns bänkar med namn var det lätt att bestämma hur långt man fick gå.

Vi gör vandringarna som på EWs tid till Ernstkumlet, Vindarnas tempel, Skurdalsporten samt till vattenfallet Brudslöjan och upplever atmosfären från förr. Med storslagen utsikt över Snasahögarna, Getryggen, Blåhammaren, Sylarna samt de många topparna mot Norge.

Att göra dessa vandringar i lugnt tempo kräver ingen större kondition, däremot bra skor och en liten ryggsäck med fika, extra tröja samt ett regnställ.

En av dagarna gör vi en dagsresa med Nabotåget till Trondheim, den gamla staden från medeltiden och beser bl.a. Nidarosdomen.

Boende: Skidstugan i 4-bäddsrum, 2-bäddsrum med självhushåll alt. Fjällyorna i 2-bäddsrum med självhushåll. Middagar kan intas på restauranger i byn. Frukost tillagar vi själva i boendet.

Tidpunkt: prel. 27 juni – 2 juli. Uppresa sent lördag hemresa torsdag em. från Storlien.

Transport: Med tåg, sovvagn från Stockholms central.

Kostnad: Ca 3.000 kr exkl. mat men inkl. boende och tåg till Trondheim.

Anmälan och upplysning: Leif-Åke Wiström tel. 070-2371238 alt. mejl: axbo43@hotmail.com eller på info@westerlundsallskapet.se

Anmälan senast 15 april för att kunna utnyttja lägsta biljettpriiser!

Besök gärna www.westerlundsallskapet.se , www.storlienturistbyra.se eller www.blomsterstigen.com för ytterligare info om Storlien.

Storliensektionen 10 år

För 20 år sedan fick Friluftsförbundet en förfrågan från Westerlundsällskapets Bengt Björkman och Arne Samuelsson om att ordna en resa till Storlien. Vi tyckte att resan skulle kallas ”Till Storlien i dr Westerlunds spår” och så blev det.

I september 1995 åkte 26 personer med tåg till Storlien. Väl framme inleddes den kransnedläggning på Ernstkumlet till doktors ära som har blivit en tradition. Hasse Eson diktade en sång ”Resenärsång att sjungas i Storlien” (Melodi: Lite grann från ovan). Resan blev uppskattad så på den vägen har vi fortsatt.

Året därpå, 1996, monterade vi upp ”Enköpingsbänken” utmed Blomsterstigen. Bänken är en gåva till Storlien från Friluftsförbundet och Westerlundsällskapet.

Enligt styrelsebeslut bildades Storliensektionen inom Westerlundsällskapet den 13 juni 2005. Första sektionmötet hölls på Restaurang Flamman i Storlien den 15 september 2005 tillsammans med dem som ville vara kontakter i byn. Gruppen i Storlien tog sig namnet Westerlundsblommorna.

Sektionens första arbetsresa med Blomsterstigen i Storlien som mål företogs 5-7 juli 2006. En större upprustning av stigarna pågick 2010-11 med LONA-bidrag (lokala naturvårdsprojekt). Marie Engblad och Wille Carlsson höll i projektet. Ett 30-tal bybor och sex personer från Storliensektionen arbetade tillsammans under några julidagar 2011.

Resor till Storlien i sektionens regi har genomförts ungefär vartannat år. Resan 2015 blir den trettonde.

Hur firar vi 10 åren? Jo, vi fick sommaren 2014 i uppdrag av vår ordförande Kerstin Maurd att ta fram ett häfte om dr Westerlund i Storlien. Häftet på 32 sidor är i skrivande stund nästan färdigt för tryckning.

Uppgiften blev stimulerande och grannlaga. Vi, Anniken Karell-Håkansson, Alice Bähren samt undertecknad, är nybörjare på hantering av dokumentation och foton. Att arbeta med layout var heller inte självklart.

Sektionens 10 år firar vi till hösten med en berättarkväll runt häftet och våra resor till Storlien.

För Storliensektionen/Leif-Åke Wiström

Verksamhetsberättelse för år 2014

Styrelsen

har bestått av Kerstin Maurd, ordf, Kristian Lundeberg, vice ordf, Maire Sarenhammar, sekreterare, Ann-Katrin Ohlson, kassör samt övriga ledamöter Bert Nilsson, Marianne Åkerblom, Marianne Lundberg, Rolf Sjögren, Monica Hallgren, Inger Rosen-Hansson och Siv Bergström.

Revisorer har varit Karl-Erik Arosenius och Bo Leijon och revisorssuppleant Tore Ohlsson. Valberedningen består av Erik Lindell och Lennart Smitt.

Styrelsen har hållit 10 protokollförda sammanträden under 2014.

Styrelsens arbetslördag

Den 25 januari 2014 samlades styrelsen till en arbetslördag då man diskuterade framtidsfrågor och verksamheten under 2014.

Medlemsbladet

Utkom med tre nummer, i februari, maj och september.

Redaktionskommittén har bestått av Kerstin Maurd, Kristian Lundeberg och Maire Sarenhammar,

(De två senaste numren finns att läsa på

<http://www.westerlundsallskapet.se/medlemsblad.html>

där bl a kommande aktiviteter presenteras.)

Årsmötet

Hölls den 18 mars på restaurang Krydda i Enköping. Ordf hälsade ett 85-tal medlemmar välkomna till Sällskapets 31:a årsmöte. Efter supé och en stunds musikunderhållning med Vegasextetten hölls årsmötet inne i Kryddgårdens samlingsal med Monica Hallgren som mötesordförande och Maire Sarenhammar som mötessekreterare.

Årsmötet fastslog att medlemsavgiften för 2015 ska vara 50 kr. Årets Westerlundsägare tilldelades förre ordföranden Bert Nilsson. Efter förhandlingarna blev det mer musik med Vegasextetten.

Berättarkvällar

Fyra berättarkvällar hölls under året. I april berättade Anders Parrow, Uppsala, om Westerlund som läkare och Marit Granholt, Oslo, om sin morfars behandling hos Dr Westerlund. I september berättade Jan H Dybdahl om författaren Johan Bojers vistelse i kurorten Enköping och i november berättade Inger Hultman, Enköping, om ”300 år av barnmorskeverksamhet”.

Sällskapets 30 års-jubileum

Invigdes med Öppet hus på Westerlundska gården lördagen den 25 maj. Till jubileet hade styrelsen tagit fram en skärmutställning om Sällskapets 30 år och en om skulptrisen Ida Thoresen. En ny permanent utställning presenterades, en utställning där fotografen Stig Norling i bild visar guld- och silverföremål som tillhört Dr Westerlund och som Sällskapet fått ära. (I och med fotoutställningens placering i lilla blå rummet på bottenvåningen gjordes en mindre ommöblering i museet.) Skärmarna om Ida Thorsen kompletterades med en monter med hennes skisser till statyn i Skolparken, skisser som lånats från MAN-museet i Skellefteå.

Vid invigningen presenterade styrelsen också nya vykort i åtta olika motiv, ett nytryck av Stina Palmborgs bok om Dr Westerlund samt ett nyframtaget häfte: Westerlundiana- Enköpingsdoktorn i anekdotens belysning. Jubileumsgästerna serverades förfriskningar i form av goda smittor och läskande dryck. Två spontanguidningar anordnades under dagen. Evenemanget gästades av ca 150 personer.

Westerlundstipendiater

Våra årliga stipendier, tillkomna på initiativ av vår medlem Dr Gregor Katz, tilldelades i år avgångseleverna på Westerlundska gymnasiet Beatrice Bjerling och Amanda Vesterberg.

FAS 3-medarbetaren

Barbro Palmér Lindell slutade sin anställning och avtackades på sin sista arbetsdag den 30 juni. Hon har utfört ett ovärderligt arbete med bl a inskanning av arkivmaterial.

Sommarkaféet

Hade öppet tisdag till och med lördag från 24 juni till den 8 augusti samt extraöppet lördagen den 16 augusti. Antalet gäster inklusive den extra lördagen var 1310 st.

Onsdagarnas friluftsgudstjänster, i samarbete med Enköpings församling, hade 275 deltagare under dessa sju veckor.

Ansvariga för planering och inköp under sommaren var Marianne Åkerblom, Ulrika Åkerberg-Palm, Inger Rosén Hansson och Monica Wallström.

Öppna lördagsguidningar

Obokade guidningar för spontanbesökare erbjöds de lördagar som sommarkaféet var öppet, det vill säga under sju lördagar. Ett 70-tal besökare ville bli guide.

Tårtkalas

I samband med kommunens arrangemang Trädgårdsdagen den 6 september ordnade Sällskapet tårtkalas. Vädret var till en början lite disigt men blev under dagen allt bättre och vi gästades av ca 560 personer.

”Sommarjobbarna” i servicegruppen och guidegruppen avtackades med samkväm i september.

Guidningar för grupper

Har under året genomförts vid 49 olika tillfällen för sammanlagt 953 deltagare.

Marianne Lundberg tar emot bokningarna och ser till att någon av sällskapets guider är på plats.

Höstglöd

Enköpings kommuns stora kultursatsning under hösten är Höstglöd. Westerlundsällskapet medverkade med Öppet hus lördagen den 11 oktober.

Besökarna erbjöds delta i två korta guidningar samt serverades kaffe med hembakta frukt- och bärpajer. Drygt 70 besökare räknades in.

Höstmötet

Hölls på restaurang Krydda den 22 oktober som final på jubileumsåret. Familjen Tolstoy tackade genom Nikolaj Tolstoy Sällskapets styrelse för dess arbete med att hålla minnet av Dr Westerlund levande. Styrelsens förre ordförande Bert Nilsson kåserade om Doktor Westerlunds verktyg i arbetet och för underhållningen stod Jazzbröderna med Suzanne.

Café Ernst

Anordnades traditionsenligt 1:a advent, söndagen 30 november. Antalet cafégäster var totalt ca 240 och vi hade denna gång öppet bara söndagen. För underhållning under dagen svarade den flickkör, som under Britt Lindbergs ledning, sedan flera år åker till Italien på turné under en decembervecka.

Antalet medlemmar

var vid utgången av år 2014 592 st.

År 2014 har varit ett händelserikt år, med Sällskapets 30-årsfirande och med en rad aktiviteter som har besökts av många medlemmar. Sällskapets syfte är att hålla Ernst Westerlunds gärning levande och det hoppas vi att vi har lyckats med.

Vi ser fram emot ett nytt och intressant 2015.

Enköping i februari 2015

Styrelsen för Westerlundsällskapet

SPECIFICERAD BALANSRÄKNING

	2014	2013
Tillgångar		
Inventarier för avskrivning	226 379,00 kr	218 302,50 kr
Inventarier ej avskrivning	407 821,00 kr	405 821,00 kr
Värdeminskning inventarier	<u>-186 506,00 kr</u>	<u>-179 004,00 kr</u>
	447 694,00 kr	445 119,50 kr
Aktier	15 096,00 kr	12 560,00 kr
Förskott	300,00 kr	0,00 kr
Anslag Storlien	3 880,00 kr	0,00 kr
Kassamedel	610,00 kr	727,00 kr
Bankmedel	302 357,44 kr	322 751,32 kr
Summa tillgångar	769 937,44 kr	781 157,82 kr
Skulder och eget kapital		
Eget kapital	760 807,82 kr	671 768,62 kr
Årets resultat	-4 750,38 kr	64 909,20 kr
Kulturstipendium	10 000,00 kr	10 000,00 kr
Hugo Tamms fond	0,00 kr	10 000,00 kr
Bengt Björkmans 75- o 80- årsfond	0,00 kr	14 130,00 kr
Skuld Storliensektionen	3 880,00 kr	0,00 kr
Interimskuld	0,00 kr	10 350,00 kr
Summa skulder och eget kapital	769 937,44 kr	781 157,82 kr

**SPECIFICERAD
RESULTATRÄKNING****2014****2013****Intäkter**

Medlemsavgifter	28 696,00 kr	29 139,00 kr
Gåvor	465,14 kr	0,00 kr
Möten med inträde	31 419,00 kr	47 063,00 kr
Visningar/guidningar	27 850,00 kr	17 100,00 kr
Försäljning kort, häften	7 040,00 kr	3 555,00 kr
Försäljning affischer	50,00 kr	150,00 kr
Försäljning blommor	1 250,00 kr	0,00 kr
Försäljning kaffe	71 787,00 kr	80 299,00 kr
Försäljning böcker	14 302,00 kr	0,00 kr
Försäljning diverse	200,00 kr	96,00 kr
Försäljning Storlienmärken	120,00 kr	0,00 kr
Försäljning glass	3 285,00 kr	0,00 kr
Arbetsförmedlingen, bidrag	31 950,00 kr	45 450,00 kr
Övriga bidrag	60,05 kr	0,00 kr
	218 474,19 kr	222 852,00 kr

Kostnader

Kostnader möten med inträde	35 085,50 kr	58 966,40 kr
Kostnader möten, ej inträde	10 111,77 kr	0,00 kr
Inköp kort, affischer, häften o blommor	5 947,00 kr	1 869,00 kr
Inköp Storlienmärken	1 600,00 kr	0,00 kr
Inköp för kaffeförsäljning	23 272,05 kr	24 166,90 kr
Inköp för försäljning av glass	3 074,00 kr	0,00 kr
Inköp böcker	33 920,00 kr	0,00 kr
Web-kostnader	5 384,00 kr	5 936,00 kr
Lokalhyra	3 824,00 kr	3 824,00 kr
Lokaltillbehör	3 244,55 kr	2 797,00 kr
Underhåll lokaler	0,00 kr	80,00 kr
Städning	8 913,00 kr	5 801,00 kr
Storlien	2 120,00 kr	3 825,50 kr
Försäkringskostnader	3 745,00 kr	3 752,00 kr
Förbrukningsmaterial	423,00 kr	5 882,00 kr
Annonser	4 929,00 kr	1 976,00 kr
Tryckkostnader	435,00 kr	392,00 kr
Jubileum och utställningar	15 968,24 kr	0,00 kr
Stipendier	3 500,00 kr	2 000,00 kr
Uppvaktningar	4 001,90 kr	1 155,00 kr
Gåvor, lämnade	1 000,00 kr	1 000,00 kr
Diverse övriga kostnader	13 020,60 kr	10 337,34 kr
Kontorsmaterial	3 936,00 kr	3 418,00 kr
Telefon	10 640,00 kr	8 134,00 kr
Porto	12 922,00 kr	15 678,40 kr
Bankfack o bankavgifter	2 442,00 kr	2 215,00 kr
Arvoden	4 995,00 kr	700,00 kr
Resesättningar	697,45 kr	1 061,00 kr
Summa kostnader	219 151,06 kr	164 966,54 kr

Resultat före avskrivningar**-676,87 kr****57 885,46 kr**

Avskrivningar

7 502,00 kr

5 886,00 kr

Resultat efter avskrivning**-8 178,87 kr****51 999,46 kr**

Ränteintäkter

2 024,49 kr

2 077,04 kr

Utdelning aktier, fonder

480,00 kr

440,00 kr

Värdejustering fondkonto o aktier

2 536,00 kr

11 668,70 kr

Resultat efter finansiella

intäkter och kostnader	-3 138,38 kr	66 185,20 kr
Skatt	1 612,00 kr	1 276,00 kr
Redovisat resultat	-4 750,38 kr	64 909,20 kr

Prel. Verksamhetsplan Westerlundsällskapet 2015:

Januari: Styrelsemöte, information för arbetsgrupperna om systematiskt brandskyddsarbete.

Februari: Styrelsemöte.

Mars: Styrelsemöte, årsmöte, utgivning av årets första medlemsblad, öppet hus-kväll för nya medlemmar.

April: Styrelsemöte, deltagande i Vår konst med en utställning i Westerlundska gården, berättarkväll.

Maj: Styrelsemöte, upptaktsträff för servicegruppen inför sommaren, årets andra medlemsblad utkommer.

Juni: Styrelsemöte, sommarkaféet öppnar efter midsommar, öppen lördagsguidning sista lördagen i juni.

Juli: Sommarkaféet öppet, öppna lördagsguidningar.

Augusti: Sommarkaféet öppet, prel. t o m 8 aug, lördagsguidningar, kaféet öppet tre extra lördagar under augusti.

September: Styrelsemöte, öppet hus vid Trädgårdsdagen, utgivning av medlemsblad nummer 3 2015, berättarkväll med Storliensektionen.

Oktober: Styrelsemöte, deltagande i kommunens Höstglöd, sällskapets höstmöte.

November: Styrelsemöte, berättarkväll, Café Ernst första advent (29 november).

Faktaruta Johan Bojer. Berättelse i översättning från norska av Gerd Ferger.

Den norske författaren Johan Bojer var född 1872 och dog 1959, 87 år gammal. Det utdrag som här följer kommer ur boken ”Svenn”, vilket är en del av hans självbiografi och omfattar perioden 1899 till 1932. Boken utkom 1946.

Mellan åren 1907 och 1909 vistades Bojer flera gånger på sanatorier i Norge och i utlandet. Vår medlem i Trondheim, Jan H Dybdahl som är expert på Bojer, har inte hittat någon exakt angivelse för när Bojer vistades i Enköping hos Dr Westerlund.

-Jag tror det var vintern 1907/1908. I alla fall utkom under 1908 den bok som Bojer arbetade med under sin vistelse i Enköping, skriver Jan H Dybdahl till medlemsbladets redaktion.

Johan Bojer

Självbiografi

Nya erinringar

Så kommer en vinter som inte är trevlig att minnas. Visst kostar det att resa till en svensk kurort, och för första gång måste jag böja mig och skriva till rika människor och be om hjälp. Och jag vet ju saker som är roligare än det.

Det måste skrivas ännu ett brev - det till Gyldendal, för att be om ursäkt, men det blir ingen bok färdig i år heller. Hur det då ska gå är det bäst att inte tänka på. Hon följer mig till stationen i Gjøvik och sedan skrev hon att det var mörkt i vardagsrummet då hon kom hem men hon orkade inte tända ljuset, hon satte sig bara och samlade barnen omkring sig.

Sent en kväll kommer jag till Sanna utanför Jönköping. Här finns flera villor för patienterna, en för matsal och samvaro och en för behandlingen. Direktör Kjellgreen är en liten skallig herre med grå mustasch, före detta officer och fullständigt döv. Själv undersöker han de sjuka och skriver recept på behandlingen, och massörerna är unga gentlemän som ofta tar del i jaktritt tillsammans med officerare. I matsalen möter de ofta upp med ridstövlar och sporrar. Jag får också ett recept av gamlingen, och sedan blir jag lagd på en bänk varje dag och blir knådad från topp till tå.

Ibland ställer direktören sig upp och håller föredrag om sina förunderliga kurer. Kom inte till honom och prata om medicin, det är ett gift som tagit död på halva mänskligheten, nej han är man att dämpa båda lunginflammation och smärtor i lever, njurar, hjärta, leder hjärna och mage. Och det är inte tal om diet eller hygien, ät, drick och gör allt som du kan tänka dig, massagen grejar allt!

Hit kommer människor med olika typer av problem. När jag har kommit i säng på kvällen hör jag att någon snyftar i rummet intill. Det är en ung flicka med krossat hjärta eftersom hennes älskade svek henne. Kjellgreen har ordinerat en speciell massage även för det, men det har ännu inte hjälpt.

Och här finns människotyper som det är värt att lägga märke till. Se bara på den långa, skäggiga mannen från Göteborg. Han lider av alla möjliga problem eftersom han över huvud taget inte har något att göra, han går bara där, innesluten i sig själv, och han plågas av problem som läkarna inte har hört talas om. Han är mycket religiös och han har med sig en sjuksköterska och en toalettstol och är magen inte igång klockan nio på morgonen så måste den unga kvinnan falla på knä och be, och själv sitter han på toalettstolen med knäppta händer och väntar.

Men efter kvällsmaten tar jag min tillflykt till mitt rum och sitter där och grubblar.

Den ena veckan följer på den andra, och jag märker ingen bättring, behandlingen gör mig dödligt trött, och på natten blir det nu precis som förut att ligga och vrida sig hit och dit utan att få sova.

Det är så långt till hustru och barn och hur ska det gå för dem om det nu är slut med dig? Det är möjligt att du inte ens får se dem igen. Det är rimligt att hon kommer underfund med att du bara är en black om foten, och hon är ju ung ännu. Du kommer ihåg alla gånger du har varit orättvis mot henne och mot barnen, och nu är det för sent att rätta till det. Natten blir lång och här finns det ingen i grannsängen vars hand du kan hålla. Det är svårt att ligga vaken och höra väggklockan slå midnatt, ett, två, tre, men det kan vara värre att somna, för då blir du omgiven av onda syner.

Breven till henne blir långa, det blir brev där jag friar på nytt, kanske hon kommer att ha tålamod med dig ett tag till. Nu har hon flyttat med barnen in till sin mor i Kristiania, jag ser i en tidning att hon annonserar efter elever i matematik och språk, och jag ser för mig att det är min änka som försöker att ta sig fram. Men till mig skriver hon tröstefulla brev, var vid gott mod John, det skall nog bli bättre också för oss båda en gång.

På nattygsbordet har jag hennes fotografi där hon sitter med barnen omkring sig. Det är en tröst att ha dessa goda makter i närheten när ljuset måste släckas. Men om Randi Faetten vore här, vad skulle hon väl säga? Åh, det vet du väl, för henne var vägen till himmelen inte så lång. Så blir det att du knäpper händerna och följer henne dit.

Men vid jul blir det klart att jag inte har något här att göra längre. Ska vi ge upp? Nej, det ges en sista möjlighet, doktor Westerlund i Enköping. Till honom söker folk från hela vida världen... tänk om räddningen var här? Men då blir du nog tvungen att skriva till fler rika människor, hur pinsamt det än är.

Vem kan med ord beskriva vad han varit?

Vem kan till fullo säga vem han är.

Vi kunna ej fast mycket vi erfarit,

Vi veta blott han blivit oss så kär.

När detta skrivs har man i Sverige firat hundraårsdagen av Ernst Westerlunds födelse, och hans staty har rests i den lilla staden där han verkade. Han börjar här som ung stadsläkare, men snart måste här byggas och byggas, för här behövs det husrum, här blir tillströmning från hela landet, och sedan från många länder. Man ska minnas en tid då det kommer pilgrimer till ett helgons stad.

Några få år innan han dog händer något egendomligt uppe i Uppsala domkyrka. Denna läkare som aldrig har hållit en predikan eller skrivit ett ord om religion, blir utsedd till hedersdoktor i teologi. Talet hölls av Sveriges ärkebiskop, Söderblom som inleder så här "Herr doktor - vår frälsare hade två vägar, förkunnarens och läkarens, och Ni herr doktor, har följt honom på den senare vägen och här har Ni sannerligen vari en trogen lärjunge".

Och nu tyr du dig också till honom. Det är din sista station. Hjälper inte detta – nå väl, du har bestämt dig. I längden kan du inte bli ett kors för både hustru och barn

Det snöar i den lilla staden, men alla vet vägen till läkarbostaden, det är ett stort gulmålat ett - och ett halvvanings trähus. Men här är en lång kö av människor som ska ha en kölapp av portvakten, och det är inte tal om att någon ska komma in förrän i morgon.

Till slut får också du en kölapp.

Nästa dag sitter du flera timmar i ett överfullt väntrum, men äntligen kommer det ögonblick då sjuksystemen ropar upp ditt nummer. Så öppnas dörren in till honom, och där står han mitt i rummet och ser på dig genom lornjetten. Och vad är det, men det går en våg från honom som sköljer genom dig – nej, vad är det?

Han står där. Ett Napoleons huvud på breda skuldror, ett väderbitet ansikte, hög bröstkorg och korta ben. En järnman. Han är sjuttio, men börjar dagligen sin mottagning klockan sju på morgonen. Senare blir det operationer på sjukhuset, sedan lunch, sedan kör han runt till de olika sjukhemmen i staden, sedan till patienter utanför staden, och på kvällen blir det mottagning här i huset igen. Hans dag slutar sällan före midnatt, men vem kan se så ungdomligt frisk ut som han ?

(Fortsättning följer i nästa nummer).

Westerlunds ättlingar möts 2015

Ättlingarna efter Nina och Ernst Westerlund har släktmöteshelg den 14-15 maj 2015 i Uppsala med omnejd.

Det är ättlingarna efter Dora och Leo Tolstoy. Den Släktföreningen ordnar program där även hederskusinerna Selmer är inbjudna. Samling vid Funbo kyrka och besök vid Doras, Paul, Birgit, Sonja, CarlLennart, Nikita, Theodor, Ulla och Darjas gravar. En kort andaktsstund. Årsmöte med lunch. Besök på och inne i Halmbyboda. Fest på kvällen i Eklundshofs underofficersmäss med underhållning.

Stadsvandring i Uppsala med besök där skolhushållet var, på Jernbrogatan 10B och för barnen i Pelle Svanslös' spår. Teaterföreställning lunch och runda för golfarna om vandringspriset som känd guldsmed från Enköping satt upp!

Medlemsavgift

Nu är det dags för årets medlemsavgift. Bifogat detta medlemsblad kommer inbetalningskortet för 2015 års medlemsavgift, som vanligt 50 kr. Vi har faktiskt samma medlemsavgift nu som vi hade när Sällskapet bildades 1984. Betala gärna avgiften senast den 30 mars till bankgiro 374-6773 så underlättar du för vår kassör att hålla koll på hur många medlemmar vi verkligen är!

Betydelsefulla ord om skidlöpningen.

Anmodad att uttala mitt omdöme om skidlöpningens helsosamma inflytande på såväl själ som kropp gör jag det med största nöje då jag redan sedan många år varmt rekommenderat denna idrott ej blott för ungdom i allmänhet på grund av dess uppfriskande och härdande inflytande utan som ett rekreationsmedel för de män och kvinnor som genom sitt innesittande nervösa arbete äro på väg att blifva neurasthenics, och då jag funnit denna vinteröfning särdeles hälsobringande.

Skidlöpningen verkar ej heller ensidigt på några muskelgrupper utan påverkar nästan alla kroppens muskler, den påverkar sjäslifvet dels genom öfningens försiggående i Guds fria natur, dels genom den uppmärksamhet som löparen ständigt måste använda för att kunna ögonblickligen handla efter nya ständigt vexlande omständigheter.

Lägges så härtill den friska rena vinterluftens välgörande inflytande på såväl cirkulations- som respirationsorganerna kan denna kroppsöfning ej skattas nog högt och måste varmt rekommenderas, i synnerhet för det/den/ unga såväl manliga jämväl (jmv) kvinnliga hugen/hågen/.

Man har ansett denna öfning vara farlig för kvinnan; ja, om den ej bedrivs rationellt och utan öfverdrift är den liksom hvarje annan kroppsöfning för henne skadlig.

Slutligen tror jag att denna kroppsöfning under den friska nordiska vintern med dess allvarliga och högtidliga skönhet kan verka ofta mer väckande och motiverande än mången predikan.

Enköping i nov 1897

Ernst Westerlund

Så här gick det till när Storliensektionen hittade Ernst Westerlunds handskrivna brev om skidlöpning. **Alice Bähren berättar:**

-Vi var tre personer, jag, Leif-Åke Wiström och Rune Wahlström, som besökte Riksarkivet i Arninge för att söka i Friluftsförbundet's årsskrifter "På skidor" 1893-1975 efter något med anknytning till Dr Westerlund och Storlien.

-Vi hittade detta brev, kopierat och tryckt i årgång 1899. Westerlunds handstil var ganska svårtydd för den som inte är van att läsa gamla handskrifter. Därför har vi tagit hjälp av släktforskare, flera läkare, gamla apotekare (som är bra på att läsa läkares handstilar) och personal på Riksarkivet.

-Alla har dock gått bet på ordet "huge" eller vad det nu står. Jag har sökt på Internet efter ordet och det var vanligt runt förra sekelskiftet. Det betyder "håg".

Öppet hus för nya medlemmar

Det har nu blivit en tradition att Westerlundsällskapet riktar sig särskilt till nytillkomna medlemmar med en öppet-hus-kväll.

Denna kväll ordnas i år **måndagen den 30 mars kl 19.00** i Westerlundska gården, Kyrkogatan 29, Enköping.

Vi bjuder på kaffe/te samt en kort information om Enköpingsdoktors liv och verk. Vi berättar om Sällskapet och dess syfte samt gör en liten rundvandring i Westerlundska gården.

Alla från april 2014 tillkomna medlemmar får en särskild inbjudan i anslutning till detta medlemsblad.

Du som läser detta i medlemsbladet och är intresserad, även om du inte tillhör senaste årets nya medlemmar, du är också välkommen.

Anmäl dig senast den 27 mars till Ann-Katrin Ohlson, tel 0171-44 61 24, 076-118 53 70 eller per epost: ann-katrin@ohlsons.se

”Vår konst” i Westerlundska gården

I år prövar Sällskapet ett nytt grepp för att sätta Westerlundska gården på kartan i samband med ett större arrangemang i Enköping.

Under påskhelgen - långfredag till och med annandag påsk - blir det **konstutställning** i stora rummet på bottenvåningen i Westerlundska gården.

Utställare blir Enköpingskonstnären Gabriella von Schrowe, som kommer att visa akvareller. Hennes bilder föreställer i huvudsak gamla byggnader i Enköping.

Utställningen är öppen samtliga dagar kl 12.00- 16.00.

”Vår konst”-rundan invigs på långfredagen kl 11.00 på Enköpings museum, där en samlingsutställning visar ett verk av varje deltagande konstnär.

Invigningstalare är Westerlundsällskapets ordförande Kerstin Maurd.

Westerlundsällskapet går att nå på internet:

Hemsidan www.westerlundsallskapet.se
e-post, mail info@westerlundsallskapet.se

Fast telefon till kansliet 0171-393 85. Guidningar, bokningar Marianne Lundberg 0171-351 19, 070-351 19 28. Adressändringar, medlemskontakt Marianne Åkerblom 0171-321 53 eller Ann-Katrin Ohlson 0171-44 61 24. ann-katrin@ohlsons.se

Redaktionskommittén består av Maire Sarenhammar och Kristian Lundeberg. Ansvarig utgivare är Kerstin Maurd som även ingår i redaktionskommittén